

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ КНТЕУ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І АУДИТУ ЧТЕІ КНТЕУ
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ШТЕФАНА ЧЕЛ МАРЕ (М. СУЧАВА, РУМУНІЯ)

**СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Чернівці
26-27 листопада 2015 року**

УДК 657.1+336.1+658
ББК 65.052+65.290-2
С 76

Стан та перспективи розвитку обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю в умовах євроінтеграційних процесів: матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції, м. Чернівці, 26-27 листопада 2015 р. – Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2015. – 296 с.

У збірнику розглянуто актуальні питання, що стосуються стану та перспектив розвитку обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю в умовах євроінтеграційних процесів. Висвітлено сучасні фінансово-економічні та обліково-аналітичні проблеми управління підприємствами різних видів економічної діяльності і форм господарювання.

Обґрунтовано рекомендації щодо більш повної відповідності національної нормативно-законодавчої бази з питань обліку, аналізу та аудиту міжнародним стандартам; більш змістовного та інформативного наповнення системи обліково-аналітичного забезпечення як універсального ресурсу для прийняття стратегічних управлінських рішень в умовах сприяння розвитку бізнесу як цілісного майнового комплексу; розширення та поглиблення наукової співпраці між ВНЗ України та Європи; залучення до наукових досліджень студентів ВНЗ та розширення їх професійного світогляду.

Розраховано на науковців, фахівців, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються проблемами обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю в сучасних умовах.

Відповідальні за випуск: *С.Д. Лучик;*
К.Л. Багрій

Комп'ютерний дизайн і макетування: *С.О.Галамашевич;*

Тези доповідей публікуються в авторській редакції

Відповідальність за достовірність фактів, статистичної інформації, власних імен, цитат та інших відомостей, наданих у рукописах, несуть автори публікацій.

© ЧТЕІ КНТЕУ, 2015

Підписано до друку **25.11.2015** р.

Озерова Олена ПРОБЛЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ	235
Омелянчук Тетяна МІСЦЕ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ В ПРОЦЕСІ АУДИТУ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	237
Откаленко Олена ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	240
Пугаченко Ольга ПОСЛУГИ, ЯКІ МОЖУТЬ НАДАВАТИ СУБ'ЄКТИ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В ЧАСТИНІ ЗАВДАНЬ З НАДАННЯ ВПЕВНЕНOSTІ, ЩО НЕ Є АУДИТОМ ЧИ ОГЛЯДОМ ІСТОРИЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	242
Рилєєв Сергій, Романчук Алла ПОНЯТТЯ «ЦІЛІСНИЙ МАЙНОВИЙ КОМПЛЕКС» У ВІТЧИЗНЯНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ	243
Романчук Алла МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ ЦІЛІСНИХ МАЙНОВИХ КОМПЛЕКСІВ	246
Саюн Алла, Толмачова Аліна РОЗРОБКА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЛІЙ КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗРОСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	250
Скрипник Микола СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПОТОКОВИХ ПРОЦЕСІВ В БІЗНЕС-СИСТЕМІ ПІДПРИЄМСТВА	251
Скрипник Наталія ВУАЛЮВАННЯ ТА ФАЛЬСИФІКАЦІЇ В СТАТТЯХ БУХГАЛТЕРСЬКОГО БАЛАНСУ	253
Скрипник Наталія, Тиф'юк Юлія ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	256
Столяр Людмила, Паламар Артем ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	257
Столяр Людмила, Стратійчук Ганна ПОДАТОК НА ПРИБУТОК: ЩО ЗМІНИЛОСЯ В ПОДАТКОВОМУ ОБЛІКУ	259
Ткаченко Вікторія ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ЧАСТКИ КОНТРОЛЮЮЧОГО УЧАСНИКА БАНКІВСЬКОЇ ГРУПИ ПРИ СКЛАДНІЙ СТРУКТУРІ ВІДНОСИН ВЛАСНОСТІ	261
Труфен Алла ПРОГНОЗОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА МСФЗ	264
Труфіна Жанна ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПРИДБАННЯ ТОВАРІВ ЗА ВАЛЮТУ	267

судова за наявності відповідної атестації судового експерта)» замінена на таку – «Економічні експертизи (крім судової експертизи, експертних досліджень та експертиз за вимогою правоохоронних органів)». Проте, жоден із досліджених суб'єктів аудиторської діяльності (понад 25 аудиторів та аудиторських фірм України), станом на 01.11.2015 року, аналогічної зміни на своєму офіційному сайті не зробив. Це може свідчити про неналежну якість організації інформування замовників про можливості суб'єктів аудиторської діяльності у частині виконання завдань з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації.

Список використаних джерел:

1. Про аудиторську діяльність [Електронний ресурс] : закон України [від 22 квітня 1993 р. № 3125-XII] (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>.
2. Про затвердження Переліку послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми) [Електронний ресурс] : рішення Аудиторської палати України [від 27.09.2007 р., № 182/5]. – Режим доступу : <http://www.apu.com.ua/rishennya-apu/5-2007>.
3. Про Перелік послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми) [Електронний ресурс] : рішення Аудиторської палати України [від 22.12.2011 р., № 244/14]. – Режим доступу : <http://www.apu.com.ua/rishennya-apu/9-2011>.
4. Про внесення змін до Переліку послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми) [Електронний ресурс] : рішення Аудиторської палати України [від 19.12.2013 р. № 286/9]. – Режим доступу : <http://www.apu.com.ua/rishennya-apu/505-2013>.

Сергій Рилєєв, к.е.н., Алла Романчук, к.е.н.,
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

ПОНЯТТЯ «ЦІЛІСНИЙ МАЙНОВИЙ КОМПЛЕКС» У ВІТЧИЗНЯНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Для будь-якого економічного поняття відправною точкою для розуміння його змісту є законодавчо закріплені норми і правила. Ця ситуація властива і для терміну «цілісний майновий комплекс». Практичне застосування цього поняття налічує не один десяток років, підтвердженням чого є нормативно-правові документи, одні з яких вже втратили свою чинність (табл.1).

Таблиця 1

Становлення та розвиток поняття «цілісний майновий комплекс» в нормативних документах

№ з/п	Нормативний акт	Визначення	Коментарі
1	2	3	4
Нормативні документи, що втратили чинність			
1	Закон України «Про податок на додану вартість» від 3 квітня 1997 р. № 168/97-ВР	Під цілісним майновим комплексом слід розуміти активи, сукупність яких забезпечує ведення окремої підприємницької діяльності на постійній і регулярній основі і термін використання яких перевищує дванадцять календарних місяців	Таке визначення є в певній мірі інтерпритацією поняття необоротних активів, які є активами, що є необхідною умовою здійснення підприємницької діяльності та використовуються понад 12 місяців
2	Методика оцінки вартості майна під час приватизації : завт.	Цілісний майновий комплекс - господарський об'єкт із завершеним	У визначенні з активів увага переноситься на все підприємство та його

Таблиця 1

1	2	3	4
	Постановою Кабінету міністрів України № 1114 від 22 липня 1998 р. (втратила чинність на підставі Постанови КМ № 1554 від 12.10.2000 р.)	циклом виробництва продукції (робіт, послуг). Цілісними майновими комплексами можуть бути структурні підрозділи підприємств, які виділяються в установленому порядку в самостійні об'єкти приватизації з подальшим складанням розподільного балансу.	структурні підрозділи, яким надано право складання розподільного балансу. Акцент робиться на завершеність виробничого циклу в діяльності підприємства.
3	Методика оцінки вартості майна під час приватизації : затв. Постановою КМУ № 1554 від 12 жовтня 2000 р. (втратила чинність на підставі Постанови КМ № 1891 від 10.12.2003 р.)	Цілісний майновий комплекс - об'єкт, сукупність активів якого забезпечує провадження окремої господарської діяльності на постійній і регулярній основі. Цілісними майновими комплексами можуть бути структурні підрозділи підприємств, які виділяються в установленому порядку в самостійні об'єкти з подальшим складанням розподільного балансу і можуть бути зареєстровані як самостійні підприємства.	Визначення об'єднує в собі елементи попередніх двох (згідно Закону – взято розуміння активів, що забезпечують господарську діяльність підприємства, а з попередньої Методики – що , ЦМК є підприємством). Однак нічого не вказано про завершеність циклу виробництва продукції.
4	Положення про порядок віднесення майна до такого, що включається до складу цілісних майнових комплексів державних підприємств, які не підлягають приватизації : затвер. Наказом Фонду державного майна України № 787 від 05.05.2001 р	Цілісний майновий комплекс - об'єкт, сукупність активів якого забезпечує провадження окремої господарської діяльності, що визначає загальнодержавне значення підприємства, на постійній і регулярній основі. Цілісними майновими комплексами можуть бути структурні підрозділи, які в установленому порядку відокремлюються в самостійні об'єкти.	Основні моменти визначення: 1) ЦМК – підприємство (об'єкт); 2) активи забезпечують підприємницьку діяльність; 3) активи знаходяться у власності на постійній та регулярній основі
5	Інструкція про порядок розпорядження майном підприємств, що належать до сфери управління Міністерства вугільної промисловості України : затв. Наказом Міністерства вугільної промисловості України № 246 від 17.06.2009 р.	Цілісний майновий комплекс - господарський об'єкт із закінченим циклом виробництва продукції (робіт, послуг). Цілісними майновими комплексами можуть бути структурні підрозділи підприємств (цехи, виробництва, дільниці тощо).	У визначенні нічого не сказано про активи чи майнові права, про які зазначалось у попередніх визначеннях. Тобто згідно даного нормативного документа, ЦМК – це виключно підприємства та їх структурні підрозділи, без жодних уточнень та обмежувальних умов

Таблиця 1

1	2	3	4
Діючі нормативні документи			
1	Господарський кодекс України [1]	Цілісний майновий комплекс підприємства визнається нерухомістю і може бути об'єктом купівлі-продажу та інших угод, на умовах і в порядку, визначених цим Кодексом та законами, прийнятими відповідно до нього	В даному визначенні ЦМК є не самим підприємством, а його характеристикою (параметром, частиною). При цьому ЦМК підприємства обмежується виключно нерухомим майном
2	Цивільний кодекс України [5]	Підприємство є єдиним майновим комплексом, що використовується для здійснення підприємницької діяльності. Підприємство як єдиний майновий комплекс є об'єктом нерухомості. ЦМК може виступати об'єктом будь-яких правочинів.	В нормативному документі відбувається підміна понять – цілісний майновий комплекс на єдиний майновий комплекс. Але, незважаючи на дану відмінність ним визнано підприємство як об'єкт нерухомості.
3	Закон України «Про оренду державного та комунального майна» [4]	Цілісним майновим комплексом є господарський об'єкт з завершеним циклом виробництва продукції (робіт, послуг) з наданою йому земельною ділянкою, на якій він розміщений, автономними інженерними комунікаціями, системою енергопостачання	Більш детально описаний технічний стан та характеристики господарського об'єкту у вигляді нерухомого майна, що забезпечує завершений цикл виробництва продукції (робіт, послуг).
4	Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» [2]	Об'єкти оцінки у формі цілісного майнового комплексу (цілісний майновий комплекс) – об'єкти, сукупність активів яких дає змогу провадити певну господарську діяльність. Цілісними майновими комплексами є підприємства, а також їх структурні підрозділи, які можуть бути виділені в установленому порядку в самостійні об'єкти з подальшим складанням відповідного балансу.	Дане визначення базується на основних положеннях Методики оцінки вартості майна під час приватизації, затверджена КМУ №1554 від 12 жовтня 2000 р. Та на сьогоднішній день втратила чинність
5	Положення про порядок віднесення майна до такого, що включається до складу цілісного майнового комплексу державного підприємства [3]	Цілісний майновий комплекс – об'єкт, сукупність активів якого забезпечує провадження окремої діяльності, що визначає загальнодержавне значення підприємства, на постійній і регулярній основі.	В основі даного визначення покладене те, яке міститься у Положенні про порядок віднесення майна до такого, що включається до складу цілісних майнових комплексів державних підприємств, які не підлягають приватизації

Підводячи підсумки і відкидаючи певну неузгодженість та плутанину, можна стверджувати, що цілісний майновий комплекс ідентифікується як підприємство (підрозділ підприємства), сукупність активів, тобто – «замкнутий» бізнес.

З цієї позиції варто висвітлити сутність бізнесу. Так, згідно Національного стандарту №1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав», бізнес – певна господарська діяльність, яка провадиться або планується для провадження з використанням активів цілісного майнового комплексу [2]. Проте, якщо ми говоримо про цілісний майновий комплекс, то слід чітко розуміти, що в цьому комплексі не враховується «додаткова цінність» або ж «прихований капітал», що сформовані трудовим колективом і його зусиллями. Іншими словами це та вартість, яку власник бізнесу може отримати на ринку зверх ціни власних чистих активів. Як правило, таку цінність бізнесу (підприємства) бухгалтера із значними зусиллями намагаються відобразити у вигляді умовної величини нематеріальних активів.

Слід відмітити, що поняття «цілісний майновий комплекс» і просто «майновий комплекс» є не тотожними, хоча як показує практика їх неправомірно зводять до спільного знаменника. Принципова різниця між даними поняттями суттєва. Так, якщо об'єктом оцінки для замовника є сукупність якихось об'єктів нерухомості з обладнанням та технікою, що перебувають всередині них, то більшість замовників у цих випадках назвуть цей об'єкт саме цілісним майновим комплексом. Тим не менш, це всього лише майновий комплекс (перелік якихось об'єктів майна). Тоді, як до складу цілісного майнового комплексу, як ми вказували раніше, входить сукупність активів, що забезпечують господарську діяльність конкретного підприємства.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page3>.
2. Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету міністрів України від 10.09.2003 р. № 1440. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-п>.
3. Положення про порядок віднесення майна до такого, що включається до складу цілісного майнового комплексу державного підприємства [Електронний ресурс] : Наказ Фонду державного майна України від 29.12.2010 р. № 1954. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0109-11>.
4. Про оренду державного та комунального майна [Електронний ресурс] : Закон України від 10.04.1992 р. № 2269-XII. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2269-12>.
5. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс] : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Алла Романчук, к.е.н.,

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ ЦІЛІСНИХ МАЙНОВИХ КОМПЛЕКСІВ

Важливим критерієм сучасного ефективного управління цілісного майнового комплексу в умовах жорсткої конкуренції та з розвитком фондових ринків виступає його вартість та можливість її збільшення. Тому вартісна орієнтація в системі управління та правильне обрання методів оцінки цілісних майнових комплексів набуває все більшої актуальності.